

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/15/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113244293
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1113244293.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členiek senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Silvie Walterovej v spore žalobcu: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., so sídlom Želetavská č. 1525/1, 140 92 Praha 4 - Michle, IČO: 649 48 242, organizačná zložka v SR: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Šancová č. 1/A, Bratislava, IČO: 47 251 336, zastúpeného: ALTER IURIS, s.r.o., so sídlom Tolstého č. 9, Bratislava, proti žalovanej: M. Y., D.. XX.XX.XXXX, N. M. Č.. XXXX/XX, N., o zaplatenie 2 345,14 Eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I, zo dňa 20. júna 2017, č.k. 17C/164/2014-249, takto

rozhodol:

Odvolačí súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti úrokov z omeškania m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 0,25% ročne zo sumy 4.535,27 Eur od 18.12.2013 do 13.01.2014, 0,25% ročne zo sumy 4.405,27 Eur od 14.01.2014 do 07.02.2014, 0,25% ročne zo sumy 4.275,27 Eur od 08.02.2014 do 12.03.2014, 0,25% ročne zo sumy 4.125,27 Eur od 13.03.2014 do 11.04.2014, 0,25% ročne zo sumy 3.995,27 Eur od 12.04.2014 do 09.05.2014, 0,25% ročne zo sumy 3.865,27 Eur od 10.05.2014 do 10.06.2014, 0,35% ročne zo sumy 3.865,27 Eur od 11.06.2014 do 12.06.2014, 0,35% ročne zo sumy 3.735,27 Eur od 13.06.2014 do 11.07.2014, 0,35% ročne zo sumy 3.605,27 Eur od 12.07.2014 do 13.08.2014, 0,35% ročne zo sumy 3.475,27 Eur od 14.08.2014 do 09.09.2014, 0,45% ročne zo sumy 3.475,27 Eur od 10.09.2014 do 16.09.2014, 0,45% ročne zo sumy 3.345,27 Eur od 17.09.2014 do 13.10.2014, 0,45% ročne zo sumy 3.215,27 Eur od 14.10.2014 do 14.11.2014, 0,45% ročne zo sumy 3.085,27 Eur od 15.11.2014 do 15.12.2014, 0,45% ročne zo sumy 2.955,27 Eur od 16.12.2014 do 15.01.2015, 0,45% ročne zo sumy 2.825,27 Eur od 16.01.2015 do 23.02.2015, 0,45% ročne zo sumy 2.725,27 Eur od 24.02.2015 do 20.03.2015, 0,45% ročne zo sumy 2.625,27 Eur od 21.03.2015 do 13.04.2015, 0,45% ročne zo sumy 2.525,27 Eur od 14.04.2015 do 11.05.2015, 0,45% ročne zo sumy 2.425,27 Eur od 12.05.2015 do 17.06.2015, 0,45% ročne zo sumy 2.325,27 Eur od 18.06.2015 do 10.07.2015, 0,45% ročne zo sumy 2.225,27 Eur od 11.07.2015 do 14.08.2015, 0,45% ročne zo sumy 2.125,27 Eur od 15.08.2015 do 11.09.2015, 0,45% ročne zo sumy 2.025,27 Eur od 12.09.2015 do 15.10.2015, 0,45% ročne zo sumy 1.925,27 Eur od 16.10.2015 do 13.11.2015, 0,45% ročne zo sumy 1.825,27 Eur od 14.11.2015 do 17.12.2015, 0,45% ročne zo sumy 1.725, 27 Eur od 18.12.2015 do 11.01.2016, 0,45% ročne zo sumy 1.625,27 Eur od 12.01.2016 do 11.02.2016, 0,45% ročne zo sumy 1.525,27 Eur od 12.02.2016 do zaplatenia, s tým, že súd povoľuje žalovanej tieto úroky z omeškania splatiť v mesačných splátkach po 100 Eur mesačne vždy do 15-teho dňa kalendárneho mesiaca, počnúc kalendárnym mesiacom, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky.

Vo zvyšnej napadnutej časti vo veci samej rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
Vo výroku o náhrade trov konania rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vracia na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom uložil súd prvej inštancie žalovanej povinnosť zaplatiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku žalobcovi sumu 2345,14 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne, zo sumy 4 535,27 Eur od 18. 12. 2013 do 13. 01. 2014, zo sumy 4 405,27 Eur od 14. 01. 2014 do 07. 02. 2014, sumy 4 275,27 Eur od 08. 02. 2014 do 12. 03. 2014, zo sumy 4 125,27 Eur od 13. 03. 2014 do 11. 04. 2014, zo sumy 3 995,27 Eur od 12. 04. 2014 do 09. 05. 2014, zo sumy 3 865,27 Eur od 10. 05. 2014 do 10. 06. 2014, vo výške 8,15 % ročne zo sumy 3 865,27 Eur od 11. 06. 2014 do 12. 06. 2014, zo sumy 3 735,27 Eur od 13. 06. 2014 do 11. 07. 2014, zo sumy 3 605,27 Eur od 12. 07. 2014 do 13. 08. 2014, zo sumy 3 475,27 Eur od 14. 08. 2014 do 09. 09. 2014, vo výške 8,05 % ročne zo sumy 3 475,27 Eur od 10. 09. 2014 do 16. 09. 2014, zo sumy 3 345,27 Eur od 17. 09. 2014 do 13. 10. 2014, zo sumy 3 215,27 Eur od 14. 10. 2014 do 14. 11. 2014, zo sumy 3 085,27 Eur od 15. 11. 2014 do 15. 12. 2014, zo sumy 2 955,27 Eur od 16. 12. 2014 do 15. 01. 2015, zo sumy 2 825,27 Eur od 16. 01. 2015 do 23. 02. 2015, zo sumy 2 725,27 Eur od 24. 02. 2015 do 20. 03. 2015, zo sumy 2 625,27 Eur od 21. 03. 2015 do 13. 04. 2015, zo sumy 2 525,27 Eur od 14. 04. 2015 do 11. 05. 2015, zo sumy 2 425,27 Eur od 12. 05. 2015 do 17. 06. 2015, zo sumy 2 325,27 Eur od 18. 06. 2015 do 10. 07. 2015, zo sumy 2 225,27 Eur od 11. 07. 2015 do 14. 08. 2015, zo sumy 2 125,27 Eur od 15. 08. 2015 do 11. 09. 2015, zo sumy 2 025,27 Eur od 12. 09. 2015 do 15. 10. 2015, zo sumy 1 925,27 Eur od 16. 10. 2015 do 13. 11. 2015, zo sumy 1 825,27 Eur od 14. 11. 2015 do 17. 12. 2015, zo sumy 1 725,27 Eur od 18. 12. 2015 do 11. 01. 2016, zo sumy 1 625,27 Eur od 12. 01. 2016 do 11. 02. 2016 a zo sumy 1 525,27 Eur od 12. 02. 2016 až do zaplatenia. Vo zvyšku žalobu zamietol, žalovanej povolil splácať žalovanú istinu s príslušenstvom v mesačných splátkach po 100,- Eur mesačne vždy do 15-teho dňa kalendárneho mesiaca, počnúc kalendárnym mesiacom, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, v ktorom nadobudne právoplatnosť rozsudok, pod hrozbou straty výhody splátok, a žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal zo zistenia, že medzi žalobcom (ako bankou) a žalovanou (ako dlžníkom) bola uzavretá zmluva o úvere č. I.-Y.-XXXXXXXX-XXXX-N.-Z. R. W. XX. XX. XXXX (Č.. U.. XX-XX) o poskytnutí úveru v sume 7 000,- Eur, pri úrokovej fixnej sadzbe (zmluvnom úroku) 9,99 % ročne. Splátka úveru predstavovala 148,71 Eur mesačne. Zmluvné strany sa dohodli na splátkach v počte 60. Neoddeliteľnou súčasťou rámcovej poisťovnej zmluvy boli Všeobecné poisťovné podmienky životného poistenia, osobitné poisťovné podmienky pre poistenie úplnej trvalej invalidity, osobitné poisťovné podmienky pre poistenie pracovnej neschopnosti (čl. X bod 1 zmluvy). Pokiaľ ide o spôsob splácania, zmluvné strany si dohodli, že úver sa bude splácať v platobný deň inkasom z účtu č. XXXXXXXXXXX/XXXX (čl. III bod 12 zmluvy). Pokiaľ ide o úrok z omeškania, ten bol dohodnutý vo výške vyhlásenej bankou v úrokových sadzbách (čl. III bod 13 zmluvy). Poplatok za poistenie úveru predstavoval mesačne výšku 1,64 % z aktuálnej výšky splátky (čl. III bod 20), ročná percentuálna miera nákladov ku dňu podpísania zmluvy bankou predstavovala 11,87 % ročne s tým, že RPMN sa počas trvania úverového vzťahu mohol zmeniť v prípade, ak by došlo k zmene výšky úrokovej sadzby a/ alebo poplatkov, a/ alebo sa dlžník omešká so splátkou a/ alebo uhradí splátku v iný, ako dohodnutý deň podľa tejto zmluvy (čl. III bod 21). Priemerná hodnota RPMN príslušných spotrebiteľských úverov zverejnená podľa všeobecných záväzných právnych predpisov predstavovala 12,87 % ročne (čl. III bod 22). Ak nastane prípad neplnenia a to podľa definície v obchodných podmienkach, banka bola oprávnená vyhlásiť mimoriadnu (predčasnú) splatnosť celého zostatku úveru s príslušenstvom s tým, že dlžník bol povinný v takom prípade celý zostatok úveru s príslušenstvom predčasne splatiť a to ku dňu doručenia písomného oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti dlžníkovi alebo k inému dňu určenému v oznámení (čl. IX bod 1). Z obsahu obchodných podmienok na poskytovanie úverov fyzickým osobám - nepodnikateľom s účinnosťou ku dňu 11. 06. 2010 (č. I. 11-12) vyplýva, že tvoria neoddeliteľnú súčasťou zmluvy o úvere uzavretej medzi bankou a klientom, ktorá odkazuje na tieto obchodné podmienky (článok 1 bod 1). Súhlas s týmito podmienkami vyjadrila žalovaná svojím podpisom dňa 03. 12. 2010. Z upomienky č. 2 - výzva na úhradu povinnej minimálnej splátky, ktorú žalobca adresoval žalovanej dňa 22. 10. 2012 (č. I. 19) vyplýva, že na jej kartovom účte evidoval neuhradený záväzok vyplývajúci z vydania kreditnej karty, ktorý predstavoval minimálnu splátku 35,87 Eur, ktorý bol po lehote splatnosti viac ako 26 dní. Žalobca týmto vyzval žalovanú na okamžitú úhradu záväzku na splátkový účet č. XXXXXXX/XXXX s upozornením, že ak žalovaná záväzok neuhradí v lehote do 3 mesiacov od prvého omeškania so zaplatením splátky, bude banka požadovať okamžité zaplatenie celého zostatku záväzku (predčasná splatnosť úverového rámca). Z oznámenia o predčasnej splatnosti úveru a výzvy na úhradu celého zostatku úveru - posledný pokus o zmier zo dňa 11.

01. 2013 (č. I. 22-23) vyplýva, že banka vyhlásila úver splatným ku dňu 10. 01. 2013, nakoľko žalovaná nedodrжала dohodnutý splátkový kalendár, nerešpektovala výzvy žalobcu na zaplatenie omeškanych platieb, pričom bola upozornená, že omeškanie môže mať za následok predčasnú splatnosť úveru. Závazok žalovanej ku dňu 11. 01. 2013 predstavoval 4 990,90 Eur. Z rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 18. 02. 2013 (č. I. 51-53) vyplýva, že žalovaná bola uznaná za občana v hmotnej núdzi, ktorý spĺňa nárok na pomoc v hmotnej núdzi s priznaním dávky a príspevkov v sume 119,10 Eur mesačne od 01. 01. 2013 podľa zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žiadateľka dňa 21. 12. 2012 požiadala o dávku v hmotnej núdzi a o príspevok k dávke v hmotnej núdzi. Žalovaná je slobodná. V evidencii uchádzačov o zamestnanie bola od 13. 11. 2012. Dňa 17. 12. 2012 si uplatnila nárok na dávku v nezamestnanosti v Sociálnej poisťovni Bratislava, kde jej nevznikol nárok na výplatu dávky v nezamestnanosti. Žije v spoločnej domácnosti s dcérou p. R. Y., nar. 21. 01. 1990, ktorá je v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 10. 04. 2012, ktorej taktiež nevznikol nárok na výplatu dávky v nezamestnanosti. Rodina žiadateľky je bez akéhokoľvek príjmu.

2. Takto ustálený skutkový stav veci posúdil podľa § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1 a 2, § 504, § 506, § 369 ods. 1, 2, 3 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. (účinného ku dňu vzniku omeškania), § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, § 9 ods. 2 písm. p) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, avšak nie v celom rozsahu, keď žalobca má proti žalovanej nárok len na zaplatenie istiny poskytnutého úveru a úrokov z omeškania, i to však nie v celej žalobcom uplatnenej výške. Poukázal na to, že úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval (zmluvné) úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Išlo by o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia (rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014). Konštatoval, že z dokazovania vyplýva, že žalovaná riadne a včas nesplácala žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky, čím sa dostala do omeškania so splácaním úveru. Ak teda žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru, konal súlade s ust. § 506 Obchodného zákonníka a v súlade s čl. V. bod 1. úverovej zmluvy. Vzhľadom na sociálnu situáciu žalovanej súd rozhodol o spôsobe úhrade žalovanej istiny so zákonným úrokom z omeškania tak, aby ho splácala v mesačných splátkach po 100 eur, a to až do úplného splatenia žalovanej istiny s príslušenstvom. Žalovaná sa preukázateľne a objektívne dostala do stavu hmotnej núdze, ktorú preukázala najmä rozhodnutím ÚPSVaR zo dňa 18. 02. 2013, v rámci ktorého jej bola priznaná dávka v hmotnej núdzi. Žalovaná taktiež preukázala, že dňa 06. 12. 2012 bola na základe rozhodnutia ÚPSVaR zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie a to v zmysle žiadosti žalovanej zo dňa 14. 11. 2012. V prípade, ak sa žalovaná dostane do omeškania pri splácaní dlžnej istiny s príslušenstvom, stane sa celý dlh splatným. Pokiaľ ide o priznanie zákonného úroku z omeškania, žalobca si síce uplatnil úroky z omeškania vo výške 8,50% ročne zo sumy 4.535,27 Eur od 18. 12. 2013 do 13. 01. 2014, vo výške 8,50% ročne zo sumy 4.405,27 Eur od 14. 01. 2014 do 07. 02. 2014, vo výške 8,50% ročne zo sumy 4.275,27 Eur od 08. 02. 2014 do 12. 03. 2014, vo výške 8,50% ročne zo sumy 4.125,27 Eur od 13. 03. 2014 do 11. 04. 2014, vo výške 8,50% ročne zo sumy 3.995,27 Eur od 12. 04. 2014 do 09. 05. 2014, vo výške 8,50% ročne zo sumy 3.865,27 Eur od 10. 05. 2014 do 12. 06. 2014, vo výške 8,50% ročne zo sumy 3.735,27 Eur od 13. 06. 2014 do 11. 07. 2014, vo výške 8,50% ročne zo sumy 3.605,27 Eur od 12. 07. 2014 do 13. 08. 2014, vo výške 8,50% ročne zo sumy 3.475,27 Eur od 14. 08. 2014 do 16. 09. 2014, vo výške 8,50% ročne zo sumy 3.345,27 Eur od 17. 09. 2014 do 13. 10. 2014, vo výške 8,50% ročne zo sumy 3.215,27 Eur od 14. 10. 2014 do 14. 11. 2014,

vo výške 8,50% ročne zo sumy 3.085,27 Eur od 15. 11. 2014 do 15. 12. 2014, vo výške 8,50% ročne zo sumy 2.955,27 Eur od 16. 12. 2014 do 15. 01. 2015, vo výške 8,50% ročne zo sumy 2.825,27 Eur od 16. 01. 2015 do 23. 02. 2015, vo výške 8,50% ročne zo sumy 2.725,27 Eur od 24. 02. 2015 do 20. 03. 2015, vo výške 8,50% ročne zo sumy 2.625,27 Eur od 21. 03. 2015 do 13. 04. 2015, vo výške 8,50% ročne zo sumy 2.525,27 Eur od 14. 04. 2015 do 11. 05. 2015, vo výške 8,50% ročne zo sumy 2.425,27 Eur od 12. 05. 2015 do 17. 06. 2015, vo výške 8,50% ročne zo sumy 2.325,27 Eur od 18. 06. 2015 do 10. 07. 2015, vo výške 8,50% ročne zo sumy 2.225,27 Eur od 11. 07. 2015 do 14. 08. 2015, vo výške 8,50% ročne zo sumy 2.125,27 Eur od 15. 08. 2015 do 11. 09. 2015, vo výške 8,50% ročne zo sumy 2.025,27 Eur od 12. 09. 2015 do 15. 10. 2015, vo výške 8,50% ročne zo sumy 1.925,27 Eur od 16. 10. 2015 do 13. 11. 2015, vo výške 8,50% ročne zo sumy 1.825,27 Eur od 14. 11. 2015 do 17. 12. 2015, vo výške 8,50% ročne zo sumy 1.725,27 Eur od 18. 12. 2015 do 11. 01. 2016, vo výške 8,50% ročne zo sumy 1.625,27 Eur od 12. 01. 2016 do 11. 02. 2016, vo výške 8,50% ročne zo sumy 1.525,27 Eur od 12. 02. 2016 do zaplataenia, avšak v zmysle ust. § 369 ods. 1, ods. 2, ods. 3 OBZ a § 517 ods. 2 OZ mu patrí úrok z omeškania iba v priznanej výške, a preto žalobu vo zvyšnej časti uplatnených úrokov z omeškania ako nedôvodnú zamietol. Poukázal tiež na to, že pri rozhodovaní o nároku na zmluvný úrok vo výške 9,99 % ročne vychádzal z právneho názoru Krajského súdu v Prešove, uvedenom v rozsudku z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014, podľa ktorého, veriteľovi po zosplatnení úveru už neprináleží nárok na zmluvný úrok, ktorý bol zahrnutý v rámci jednotlivých splátok a ktorý bol vyčíslený pri zosplatnení úveru. Nakoľko v tejto veci došlo k predčasnému zosplatneniu úveru dňa 10. 01. 2013, žalobu v časti zmluvných úrokov uplatnených počnúc dňom 18. 12. 2013 ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1,2 C.s.p., avšak hoci žalobcovi v priebehu konania vznikol preukázateľný výdavok, spočívajúci v zaplatení súdneho poplatku 321 eur a v trovách právneho zastúpenia advokátom, podľa § 257 C.s.p., vychádzajúc z predmetu sporu, v rámci ktorého bolo zo strany žalovanej bez pochybností preukázané, že má postavenie spotrebiteľky a s poukazom na jej sociálnu situáciu, uvedené skutočnosti uznal za dôvody hodné osobitného zreteľa, a žalobcovi preto vo vzťahu k žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

3. Proti tomuto rozsudku podal; podľa obsahu do výroku, ktorým súd prvej inštancie podanú žalobu zamietol v časti uplatnených (zákonných) úrokov z omeškania; v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, domáhajúc sa v tejto časti jeho zmeny a vyhovenia podanej žalobe v celom rozsahu, teda priznania úrokov z omeškania vo výške uplatnenej podanou žalobou, t.j. i v zamietnutej časti. Namietal, že súd prvej inštancie v tejto časti nesprávne vec právne posúdil, keď nesprávne posúdil otázku sadzby úrokov z omeškania. Vychádzal totiž z nesprávnej právnej úpravy, účinnej až od 01.02.2013, hoci v čase vzniku omeškania žalovanej bola platná a účinná právna úprava § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorej, ak je dlžník v omeškani so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplataenej sumy úroky z omeškania dohodnuté v zmluve. Ak úroky z omeškania neboli dohodnuté, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania podľa predpisov občianskeho práva. Ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva. V spojení s ustanoveniami § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb. účinných v čase vzniku omeškania žalovanej je zrejmé, že výška úrokov z omeškania bola o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, a teda sadzba úrokov z omeškania v danom prípade (keďže k 10.01.2013 základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky bola 0,75 %), bol oprávnený žiadať od žalovaného úrok z omeškania vo výške 8,75 %, a to po celú dobu omeškania, no žiadal len úrok vo výške 8,50 %. Zdôraznil v tejto súvislosti, že právna úprava účinná v čase vzniku omeškania žalovanej neupravovala zmenu sadzby úrokov z omeškania, ak dôjde k zmene základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky, a preto, keď nie je možné meniť sadzbu úrokov z omeškania vždy ku dňu zmeny základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej, súd prvej inštancie aplikoval na predmetnú vec nesprávnu právnu úpravu, čím vec nesprávne právne posúdil. V súvislosti s posúdením otázky sadzby úrokov z omeškania tiež namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je i nepreskúmateľné, nakoľko súd žiadnym spôsobom neodôvodnil, prečo je vo zvyšnej časti uplatnených úrokov z omeškania žaloba nedôvodná, keď sa obmedzil len citáciu ustanovenia § 369 ods. 1, ods. 2, ods. 3 ObZ a § 517 ods. 2 OZ. Napokon namietal, že v rámci sporu nebolo zo strany žalovanej bez pochybností preukázané, že má postavenie spotrebiteľa a súd prvej inštancie s poukazom na jej sociálnu situáciu nesprávne vychádzal z existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré mu nepriznal nárok na náhradu trov konania. V rámci konania sa preukázala len skutočnosť, že žalovaná bola rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 18.02.2013 uznaná za občana v hmotnej núdzi, na základe čoho jej bola priznaná dávka a príspevky v sume 119,10 eura, pričom v evidencii uchádzačov o zamestnanie bola

od 13.11.2012. Žalovaná však žiadnym spôsobom nepreukázala, že by mala záujem svoju zlú finančnú situáciu riešiť, že by skutočne vyvinula snahu o získanie zamestnania. Svoju zlú finančnú situáciu riešila rozpredajom vlastného majetku, požičovaním finančných prostriedkov na chod domácnosti od kamarátov, z výživného vlastnej dcéry a finančných prostriedkov, ktoré získa jeho dcéra na brigáde. Okrem záväzku voči nemu má žalovaná záväzky aj voči iným veriteľom, ktoré taktiež nespláca. Žiadnym spôsobom pritom nepoukazovala na akýkoľvek svoj zlý zdravotný stav alebo akékoľvek iné dôvody, ktoré by jej bránili získať zamestnanie, a preto skutočnosť, že žalovaná je od 01.09.2011 nezamestnaná nezakladá dôvod osobitného zreteľa (a to vzhľadom na dlhodobé nezamestnanie a nepreukázanie objektívnej nemožnosti zamestnať sa), pre ktorý by mu nemala byť priznaná náhrada trov konania.

4. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že napadnutý rozsudok v plnom rozsahu rešpektuje tak, ako bol vydaný a nesúhlasí s námietkami žalobcu v odvolaní, ktoré považuje za nedôvodné. Nestotožnila sa s argumentáciou žalobcu, ktorú označila za zavádzajúcu a nedôvodnú, nakoľko seriózne hľadanie nového zamestnania pravidelne hodnoverne dokladovala Úradu práce sociálnych vecí a rodiny, ktorý ju práve z tohto dôvodu nevyradil z evidencie uchádzačov o zamestnanie a priznal jej tiež podporu v hmotnej núdzi. Zdôraznila, že svoju životnú situáciu si nezavinila sama svojou nezodpovednosťou, pričom zamestnanie sa jej nepodarilo získať z dôvodu, že je súčasťou znevýhodnenej skupiny (žena/senior/generácia 50+/sociálne a zdravotne znevýhodnená) a je veľmi ťažko uplatniteľná na trhu práce. Opísala tiež v tejto súvislosti podrobne priebeh jej krátkodobých zamestnaní, príčiny skončení jej pracovných pomerov v skúšobnej dobe, ako aj zdravotné ťažkosti. Poukázala tiež na to, že splácanie úveru žalobcovi prerušila iba na obdobie piatich mesiacov, kedy bola poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, pričom v období, počas ktorého bola zamestnaná, dlžnú sumu znížila postupne o 3.010 eur. Nesúhlasila preto s tvrdením, že by sa správala nezodpovedne, naopak, za neserióznym a nemorálnym označila postup žalobcu, ktorý sa rozhodol ponechať žalobu na súde a uplatňovať voči nej aj úroky a sankcie za omeškanie. Žiadala preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

5. Odvolací súd prejednal vec v napadnutej časti podľa § 380 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a v napadnutej časti vo veci samej je nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť.

6. V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že súd prvej inštancie v spore vykonal, vo vzťahu k napadnutej časti, všetko dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností významných pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby, ktorou sa žalobca v tejto časti domáhal zaplatenia úrokov z omeškania vo výške 8,50 % ročne z neuhradenej istiny za celú dobu omeškania, z dôvodu, že žalovaná riadne a včas nesplácala svoj peňažný záväzok vyplývajúci z uzatvorenej zmluvy o úvere. Zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým záverom, keď konštatoval, že žalovaná sa dostala do omeškania so splácaním jednotlivých splátok úveru a správny je i jeho záver, že žalobca má právo žiadať od žalovanej popri istine aj úroky z omeškania.

7. Nesprávne však prvostupňový súd vec v napadnutej časti posúdil po právnej stránke, keď pokiaľ ide o výšku úrokov z omeškania, na aké žalobcovi vznikol nárok v zmysle ust. § 369 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Obchodného zákonníka v spojení s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb., vychádzal z toho, že na jednotlivé obdobia omeškania žalovanej je potrebné aplikovať rôzne sadzby úrokov z omeškania. Dôvodne žalobca v podanom odvolaní namieta, že v zmysle vyššie citovaných ustanovení, môže veriteľ zo zmluvy o úvere v prípade omeškania od dlžníka požadovať popri istine úroky z omeškania v sadzbe platnej k prvému dňu omeškania, pričom ich sadzba sa v ďalšom období nemení ani v prípade, ak dôjde k zmene základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky, ktorá je pre výšku úrokov z omeškania určujúca. Uvedené má v preskúmvanej veci za následok, že nakoľko sa žalovaná v prípade žalobou uplatnených nárokov dostala do omeškania so splácaním úveru žalobcovi dňom 18.12.2013, vzniklo žalobcovi právo požadovať od žalovanej úroky z omeškania vo výške 8,75 %, za celú dobu omeškania, a to bez zreteľa na to, že v neskoršom období došlo čiastkovými úhradami k postupnému zníženiu dlžnej sumy a tiež k úprave (zníženiu) základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky.

8. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku, ktorým zamietol žalobu vo zvyšnej časti uplatnených úrokov z omeškania zmenil (§ 388 C.s.p.) a žalovanej; viazaný petitom žaloby, ktorou žalobca uplatnil úroky z omeškania v nižšej sadzbe; uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 0,25 %, 0,35 %, resp. 0,45 %, teda tak, aby boli žalobcovi; v spojení s úrokmi z omeškania priznanými vyhovujúcim výrokom vo veci samej, nenapadnutým odvolaním; priznané (zákonné) úroky z omeškania za celú dobu omeškania vo výške,

na akú mu vznikol nárok v zmysle ust. § 369 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Obchodného zákonníka v spojení s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb., so zreteľom na žalobný petít. Priznané úroky z omeškania odvolací súd; zhodne so súdom prvej inštancie pokiaľ ide o ním priznané peňažné plnenie; rovnako umožnil žalovanej splatiť v splátkach, pod hrozbou straty výhody splátok, keď takéto určenie (neskoršej) splatnosti v súlade s ust. § 232 ods. 3 C.s.p. odôvodňujú pomery žalovanej, ktorá je naďalej nezamestnaná, získanie zamestnania jej okrem zhoršeného zdravotného stavu sťažuje i jej vek, vzdelanie a kvalifikácia, pričom odvolací súd sa v tejto súvislosti nestotožnil s argumentáciou žalobcu, že nepriaznivá finančná a sociálna situácia žalovanej a nesplácanie úveru je iba dôsledkom jej nezodpovedného správania.

9. Odvolací súd však zároveň za daného stavu za predčasné a nesprávne považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. Okrem toho, že v dôsledku zmeny rozsudku prvoinštančného súdu sa zmenil i celkový výsledok sporu, a táto skutočnosť vyžaduje, aby bolo o celých trovách prvoinštančného konania rozhodnuté podľa ust. § 255 ods. 2 C.s.p. nanovo, je nesporné, že v časti rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania, súd prvej inštancie porušil právo žalobcu na spravodlivý proces tým, že nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalobcovi, ktorý bol v prevažnej časti úspešný, odôvodnil len citáciou ustanovenia § 255 ods. 1,2 C.s.p. a § 257 C.s.p. a konštatovaním, že takéto rozhodnutie odôvodňujú predmet sporu, postavenie žalovanej ako spotrebiteľky a pomery žalovanej. V žiadnom smere totiž nešpecifikoval, v čom konkrétne majú spočívať pomery žalovanej hodné osobitného (mimoriadneho zreteľa), ktoré odôvodňujú záver, že od žalobcu možno spravodlivo požadovať, aby všetky výdavky v predmetnom (ním nezavinenom) spore vynaložené na trovy právneho zastúpenia no tiež na úhradu súdneho poplatku, znášal z vlastných prostriedkov. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvej inštancie kritériá relevantné pre posúdenie existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa, vyplývajúce z ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít k ust. 150 O.s.p., ktorá je primerane použiteľná i v prípade výkladu ust. § 257 C.s.p.; a ktorá je nepochybne i súdu prvej inštancie dobre známa. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania preto bude nevyhnutné rozhodnúť opätovne, vychádzajúc z výsledku sporu i so zreteľom na rozhodnutie odvolacieho súdu, podľa ust. § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 C.s.p., prípadne ust. § 257 C.s.p. V nadväznosti uvedené je potom nevyhnutné, aby o súd prvej inštancie rozhodol spoločne s trovami prvoinštančného konania i o trovách odvolacieho konania, keď nie je možné pripustiť, aby prvoinštančné a odvolacie rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania neboli v súlade.

10. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).